

Er det overhovedet muligt at uddanne en folkeskolelærer til at undervise på et fagligt forsvarligt niveau i både geografi og biologi og fysik og kemi, spørger professor Niels Egelund, Institut for pædagogisk psykologi ved Danmarks Pædagogiske Universitet. Han foreslår, at man genovervejer natur/teknik-faget.

Naturfag og teknik i folkeskolen: Sigter godt men rammer skidt

* Den seneste folkeskolelov fra 1993 betød, at naturfag og teknik fik en markant og opprioriteret status, da områderne blev en del af enhver elevs skoleskema fra 1.-9. klasse. Fra 1.-6. klassetrin fik eleverne faget natur/teknik og fra 7.-9. klassetrin geografi, biologi, fysik og kemi som selvstændige fag. Tanken var vist god nok, men flere undersøgelser, herunder OECD-undersøgelsen om danske elevers midelmådige præstationer indenfor teknik- og naturfag, tyder på, at den gode tanke er blevet dårligt ført ud i livet.

Professor Niels Egelund, Danmarks Pædagogiske Universitet, har i undersøgelsen 'Naturfag og teknik – hvad ved vi?' fra februar 2002 konstateret, at 32 procent af lærerne i faget natur/teknik ikke har nogen formelle kvalifikationer indenfor faget.

»Problemet er, at faget natur/teknik ikke bliver taget alvorligt af ledelsen rundt om på skolerne. Natur/teknik er et fag, der har én time om ugen i 1. og 2. klasse, og et fag med et sådant timetal bliver ikke prioriteret af en skoleledelse. Heller ikke når det gælder lærernes efteruddannelse. 90 procent af natur/teknik-lærerne ønsker faglig efteruddannelse, men det er ikke prioriteret af ledelserne. Det er mere generelle forhold som efteruddannelse i teamsamarbejde, undervisningsdifferentiering og IT-kørekort.

Snæver faglighed er ikke i høj kurs, når det gælder midler til efteruddannelse«, siger Niels Egelund.

Seks spildte år?

»Hvis lærerne i faget natur/teknik endelig har kvalifikationer indenfor natur/teknik, så er det kun et af de fag, der er integreret i natur/teknik, altså geografi, biologi fysik og kemi. Det er ikke godt nok, da natur/teknik-læreren jo så ikke bestrider den faglige bredde og helhed i faget, som var hensigten med det. En lærer med for eksempel linjefag i biologi kommer til at indsnævre indholdet af natur/teknik ud fra sit faglige speciale. Konsekvensen er, at eleverne mister den kontinuitet og progression i de naturvidenskabelige fag, som var tanken, da man indførte faget i 1993. De faglærere, der overtager eleverne i 7. klasse, synes enten, at eleverne ikke kan noget, eller at det de kan er alt for forskelligt. Eleverne mangler med den nuværende undervisning det grundlæggende fundament på trods af undervisning gennem en seksårig periode. Jeg ved godt, at det først er nu i sommeren 2002, at vi ser de første lærere med linjefag i natur/teknik. Men jeg mener alligevel, at det bør overvejes, om det mon overhovedet er muligt at uddanne en folkeskolelærer til at undervise på et fagligt forsvarligt niveau i geografi

Instituttleder, professor Niels Egelund
Institut for pædagogisk psykologi, DPU

og biologi og fysik og kemi. Svarer det ikke til, at man vil uddanne en slags indskolingsproglærer, der skal undervise lige godt i tysk, engelsk, fransk og latin? Jeg er kort sagt skeptisk over for om faget natur/teknik er en god idé. Mit forslag er i stedet at erstatte enhedsfaget natur/teknik med en undervisning, hvor naturfagslærerne fra de øverste klassetrin i et teamsamarbejde skiftes til at undervise eleverne tidligere end 7. klasse i veltilrettelagte og afgrænsede faglige forløb«, siger Niels Egelund. ▲

Claus Holm
dho@dpu.dk

Vejledende plan for fordelingen af timer fordelt på fag i folkeskolens undervisning

Klassetrin	1. kl.	2. kl.	3. kl.	4. kl.	5. kl.	6. kl.	7. kl.	8. kl.	9. kl.	I alt
Natur/teknik	1	1	2	2	2	3				11
Geografi							2	2		4
Biologi							2	2		4
Fysik/kemi							2	2	2	6

Faget natur/teknik blev vedtaget med folkeskoleloven fra 1993 og har eksisteret som undervisningsfag siden 1994.

Først med reformen af læreruddannelsen i 1997 blev det muligt at tage linjefag i natur/teknik. Det vil sige, at det først var studerende, der begyndte på læreruddannelsen i 1998, der kunne tage linjefaget. De bliver færdige sommeren 2002.

Kilde: Folkeskolen, Kroghs Forlag, 5. udgave.